

RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

ARREST

van 11 juni 2019 met nummer RvVb-S-1819-1081
in de zaak met rolnummer 1819-RvVb-0577-SA

Verzoekende partijen	1. de heer Jos VANLAER 2. mevrouw Sigrid CLAUS vertegenwoordigd door advocaten Wim Mertens en Philippe DREESEN met woonplaatskeuze op het kantoor te 3580 Beringen, Paalsesteenweg 81
Verwerende partij	de VLAAMSE REGERING vertegenwoordigd door advocaten Jürgen VANPRAET en Bram VAN DEN BERGHE met woonplaatskeuze op het kantoor te 8820 Torhout, Oostendestraat 306
Tussenkommende partij	de nv LUMINUS vertegenwoordigd door advocaten Tom MALFAIT en Vanessa MCCLELLAND met woonplaatskeuze op het kantoor te 9000 Gent, Kasteellaan 141

I. BESTREDEN BESLISSING

De verzoekende partijen vorderen met een aangetekende brief van 1 maart 2019 de schorsing van de tenuitvoerlegging en de vernietiging van de beslissing van de verwerende partij van 14 januari 2019.

De verwerende partij heeft het administratief beroep van (onder meer) de eerste verzoekende partij tegen de beslissing van de deputatie van de provincieraad van Limburg van 9 mei 2018 deels gegrond verklaard.

De verwerende partij heeft aan de tussenkommende partij een voorwaardelijke omgevingsvergunning verleend voor onbepaalde duur voor het bouwen van twee windturbines met een maximaal vermogen van 3,6 MW, een rotordiameter van 117 m en een tiphoogte van 150 m, twee middenspanningscabines, toegangswegen en werkplatformen en ondergrondse kabels, alsook voor de exploitatie van deze twee windturbines (rubriek 12.2.2. en 20.1.6.1.c) op de percelen gelegen te 3545 Halen, Hagelandstraat zn, met als kadastrale omschrijving afdeling 1, sectie A, perceelnummers 516, 552, 507b, 510, 508, 514, 554, 555, 553, 551f en 551g.

II. VERLOOP VAN DE RECHTSPLEGING

1.

De tussenkomende partij verzoekt met een aangetekende brief van 18 april 2019 om in de procedure tot schorsing en vernietiging tussen te komen.

De voorzitter van de Raad verleent de tussenkomende partij met een beschikking van 25 april 2019 toelating om in de debatten tussen te komen.

2.

De verwerende partij dient een nota over de vordering tot schorsing en het administratief dossier in. De argumentatie van de tussenkomende partij over de vordering tot schorsing is vervat in haar verzoekschrift tot tussenkomst.

De kamervoorzitter behandelt de vordering tot schorsing op de openbare zitting van 28 mei 2019.

Advocaat Philippe DREESEN voert het woord voor de verzoekende partijen. Advocaat Jürgen VANPRAET voert het woord voor de verwerende partij. Advocaat Vanessa MCCLELLAND voert het woord voor de tussenkomende partij.

3.

Het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges (DBRC-decreet) en het besluit van de Vlaamse regering van 16 mei 2014 houdende de rechtspleging voor sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges (Procedurebesluit) zijn toegepast.

III. FEITEN

De tussenkomende partij dient op 15 december 2017 bij de deputatie van de provincieraad van Limburg een aanvraag in voor een omgevingsvergunning voor *“de inplanting van 2 nieuwe windturbines (...) waarbij elke windturbine een maximaal individueel vermogen van 3,6 MW (3.600 kW), een maximale rotordiameter van 117 m en een maximale tiphoogte van 150 m heeft, en waarbij het totaal geïnstalleerd vermogen van het project 7.200 kW (7,2 MW) bedraagt”* op de percelen gelegen te 3545 Halen, Hagelandstraat zn, met als kadastrale omschrijving afdeling 1, sectie A, perceelnummers 516, 552, 507b, 510, 508, 514, 554, 555, 553, 551f en 551g.

De percelen liggen volgens de bestemmingsvoorschriften van het gewestplan ‘Hasselt-Genk’, vastgesteld met koninklijk besluit van 3 april 1979, in agrarisch gebied.

Tijdens het openbaar onderzoek, (de gegevens van het Omgevingsloket geven geen eensluidende gegevens wat de startdatum betreft) georganiseerd tot en met 25 februari 2018, dienen de verzoekende partijen (en 29 anderen) een bezwaarschrift in.

Het Departement Omgeving - Afdeling Gebiedsontwikkeling, omgevingsplanning en –projecten – Milieuvergunningen (AGOP - Milieu) adviseert op 19 februari 2018 voorwaardelijk gunstig.

Het Departement Omgeving- Afdeling Gebiedsontwikkeling, Omgevingsplanning en Projectrealisatie (AGOP) adviseert op 12 maart 2018 voorwaardelijk gunstig.

Het college van burgemeester en schepenen van de stad Halen adviseert op 12 of 22 maart 2018 (datum niet controleerbaar in Omgevingsloket) voorwaardelijk gunstig.

De provinciale omgevingsvergunningscommissie adviseert op 9 april 2018 voorwaardelijk gunstig.

De deputatie verleent op 9 mei 2018 een omgevingsvergunning aan de tussenkomende partij. De deputatie beslist:

“ ...

Beoordeling

Overwegende dat met deze aanvraag de exploitant een omgevingsvergunning wenst te bekomen voor het bouwen en exploiteren van twee windturbines met een max. vermogen van 3,6 Mw, een rotordiameter van 117 meter en een tiphoogte van 150 meter, met bijhorende transformatoren te Halen; dat op deze locatie reeds 10 windturbines geplaatst zijn;

(...)

Overwegende dat het project ruimtelijk aantakt bij voldoende markant in het landschap voorkomende lijninfrastructuren zoals de autosnelweg en de reeds gerealiseerde windturbines; dat de 2 windturbines worden ingeplant evenwijdig aan een reeds bestaande lijnopstelling van 5 windmolens langsheen de zuidelijke zijde van de E314; dat langsheen de noordelijke zijde van de E314 zich tevens 5 windmolens bevinden; dat recent een bijkomende windmolen werd vergund door de deputatie van de provincie Vlaams Brabant; dat de nieuwe windmolen zal ingeplant worden naast het industrieterrein van Webbekom en aansluitend op de rij van de 5 bestaande windmolens; dat de bestaande windmolens ten zuiden van de E314 op een afstand van circa 130 meter à 240 meter van de E314 gesitueerd zijn;

Overwegende dat een goede ruimtelijke ordening van de plaats niet in het gedrang komt mits voldaan wordt aan de voorwaarden die aan deze omgevingsvergunning worden opgelegd;

Overwegende dat de inplanting van de 2 windturbines WT1 en WT2 zich situeren in het agrarisch gebied dat begrensd wordt door de Molenweg, Rozedelstraat, Oude Leuvenbaan, Hagelandstraat en Rijnrodestraat (Vlaams Brabant); dat het gebied gekenmerkt wordt door een sterk hellend terrein; dat de bebouwde percelen grotendeels van buffergroen voorzien zijn;

Overwegende dat de bebouwing aan de Hagelandstraat zich lager bevindt dan het voorliggend projectterrein; dat het zicht vanuit de lager gelegen bebouwing richting windturbines voornamelijk wordt afgeschermd door verschillende bosjes en bomenrijen; dat de afstand van WT1 tot de woningen langsheen Hagelandstraat circa 740 à 750 meter bedraagt;

(...)

Overwegende dat de afstand van WT1 tot de dichtstbij gelegen woningen langs Rijnrode circa 500 à 600 meter (nr. 2(perceel H235m) en nrs. 1,3,5,7) bedraagt;

Overwegende dat de dichtstbij gelegen (zonevreemde) woning, Hagelandstraat nr.71 (perceel nr. 2f), zich situeert op een afstand van circa 420 à 430 meter van WT2 en op een afstand van circa 280 à 290 meter van WT1;

Overwegende dat inzake geluid kan geconcludeerd worden dat in de omgeving er reeds windturbines werden geplaatst waarvan niet gekend is aan welke normen deze op dit moment moeten voldoen; dat vanaf 1 januari 2020 het duidelijk is welke normen gelden; dat indien de bestaande turbines aan de geluidsnormen van VLAREM dienen te voldoen, dan dienen bepaalde turbines in gereduceerde modus te draaien; als men bijkomend de aangevraagde turbines zal plaatsen, kan men mogelijk met een reductie tot maximaal 102,5 dB(A) nog steeds niet aan de norm voldoen;

Overwegende dat de geluidsnorm van 43 dB(A) gedurende de avond- en nachtperiode geldt ter hoogte van BP16 (Hagelandstraat nr.71) en dient gerespecteerd te worden; bijgevolg moet indien nodig de aangevraagde windturbines verder worden gereduceerd; Overwegende dat de exploitant momenteel nog geen windturbintype heeft gekozen waardoor hiermee nog geen rekening kan gehouden worden; dat de exploitant zou kunnen opteren voor een windturbintype dat kan gereduceerd worden tot een lager brongeluid dan 102,5 dB(A);

Overwegende dat om na te kunnen gaan of aan de norm voldaan wordt ter hoogte van de meest kritische woning, namelijk BP16 (Hagelandstraat 71, 3545 Halen), zal als bijzondere voorwaarde worden opgelegd dat zo snel mogelijk nadat de windturbines zijn gebouwd en ten laatste binnen 1 jaar na ingebruikname, een controlemeting moeten worden uitgevoerd door een erkend milieudeskundige in de discipline geluid en trillingen; deze deskundige stelt een rapport op waarin men nagaat of er aan de geldende normen (cfr. Bijlage 5.20.6.1. van VLAREM II) voldaan wordt gedurende alle perioden van de dag; in het rapport houdt men rekening met de reële emissies van de bestaande windturbines; indien nodig dient de deskundige bijkomende maatregelen voor te stellen in het rapport;

Overwegende dat uit de bijgevoegde slagschaduwstudie blijkt dat de sectorale normen voor slagschaduw kunnen gerespecteerd worden mits beperkte stilstand van de turbines (artikel 5.20.6.1.1. van Vlaem II);

Overwegende dat voor deze aanvraag de veiligheidsrapportage niet van toepassing is; dat de turbines zullen gecertificeerd zijn volgens de internationale IEC-norm; dat daarnaast de turbines zullen worden uitgerust met een redundant ijsdetectiesysteem, bliksembeveiliging, een redundant remsysteem en een online controlesysteem, waarbij onregelmatigheden onmiddellijk worden gedetecteerd en doorgegeven aan een alarmcentrale; dat de aanvraag een simulatie van de potentiële risico's aan de hand van de SGS-tool omvat; dat uit deze resultaten blijkt dat de externe veiligheidsrisico's door de inplanting van de turbines binnen de aanvaardbare grenzen blijven;

(...)

Overwegende dat aan het voorwaardelijk gunstig advies van het College van burgemeester en schepenen wordt tegemoet gekomen door de voorgestelde bijzondere voorwaarden inzake de verwijdering van ingrepen met een tijdelijk karakter en het vermijden van negatieve invloed op de holle wegen als bijzondere na te leven voorwaarden op te leggen;

Overwegende dat de afdeling Natuur en Bos een gunstig advies hebben uitgebracht op voorwaarde dat de bouwwerken worden uitgevoerd buiten het broedseizoen en dat de voorbereidende bouwphase in de winter plaatsvindt; dat deze voorwaarden worden opgelegd in onderhavig besluit;

(...)

Overwegende dat de omgevingsvergunning kan worden verleend voor onbepaalde duur mits naleving van de in dit besluit opgelegde voorwaarden;
...

Tegen deze beslissing tekent onder meer de eerste verzoekende partij op 21 juni 2018 (datum van ontvangst) administratief beroep aan bij de verwerende partij.

Het Departement Omgeving - Afdeling Gebiedsontwikkeling, omgevingsplanning en –projecten-Milieuvergunningen- Dienst Hoofdbestuur adviseert op 13 september 2018 ongunstig.

Het Departement Omgeving - Afdeling Gebiedsontwikkeling, omgevingsplanning en –projectrealisatie adviseert op 19 september 2018 voorwaardelijk gunstig.

Op de gewestelijke omgevingsvergunningscommissie van 2 oktober 2018 werden de partijen gehoord.

De gewestelijke omgevingsvergunningscommissie adviseert op 9 oktober 2018 om de administratieve lus toe te passen omwille van een niet conforme aanplakking van het openbaar onderzoek, dit openbaar onderzoek opnieuw te laten uitvoeren en terzelfdertijd een door de exploitant bijkomende geluidsmodellering toe te voegen aan de aanvraag en een nieuwe adviesronde te organiseren.

Een nieuw openbaar onderzoek werd georganiseerd van 24 oktober 2018 tot en met 23 november 2018. Er werden 89 bezwaarschriften ingediend.

Het Departement Omgeving - Afdeling Gebiedsontwikkeling, omgevingsplanning en –projectrealisatie adviseert op 14 november 2018 gunstig in verband met de modaliteiten van het openbaar onderzoek.

Het Departement Omgeving - Afdeling Gebiedsontwikkeling, omgevingsplanning en –projecten-Milieuvergunningen- Dienst Hoofdbestuur adviseert op 26 november 2018 voorwaardelijk gunstig.

Het college van burgemeester en schepenen van Halen adviseert op 26 november 2018 ongunstig.

Na het horen van de partijen op 27 november 2018, adviseert de gewestelijke omgevingsvergunningscommissie op 10 december 2018 voorwaardelijk gunstig.

De verwerende partij verklaart het beroep op 14 januari 2019 deels gegrond en verleent de omgevingsvergunning onder voorwaarden in gelijkaardige bewoordingen als het verslag van de gewestelijke omgevingsvergunningscommissie. De verwerende partij beslist:

“...
Overwegende dat de windturbines gelegen zijn in het agrarisch gebied ten zuiden van de E314 op circa 530 m van de snelweg; dat de windturbines in de tweede lijn liggen; dat er tussen de aangevraagde windturbines en de snelweg, op circa 330 m, windturbines van de nv Aspiravi staan;
(...)

Overwegende dat in de aanvraag geluidsberekeningen werden gevoegd, waarin werd getoetst aan de richtwaarden voor windturbinegeluid zoals bepaald in bijlage 5.20.6.1 van titel II van het VLAREM; dat rekening werd gehouden met de reeds vergunde windturbines en het maximaal aangevraagde geluidsvermogen, namelijk 107,5 dB(A), voor de twee aangevraagde windturbines, zodat steeds rekening wordt gehouden met de worst case; dat op basis van deze modellering niet kon worden besloten dat aan de geldende richtwaarden kon worden voldaan;

Overwegende dat de exploitant op 1 en op 22 oktober 2018 een aanvullende geluidsstudie heeft toegevoegd; dat beide studies het voorwerp hebben uitgemaakt van een nieuw openbaar onderzoek;

Overwegende dat achttien relevante BP zijn weerhouden in de geluidsstudie; dat in de geluidsstudie ter hoogte van drie BP continue geluidsmetingen werden uitgevoerd ter karakterisering van het omgevingsgeluid; dat de exploitant, indien nodig, wenst gebruik te maken van het bepaalde achtergrondgeluid, dat wordt gekarakteriseerd door de E314, als hogere geluidsnorm dan de richtwaarden van titel II van het VLAREM; dat het omgevingsgeluid werd opgemeten ter hoogte van Struikstraat 107 (BP13), 111 (13P3) en 113 (BP15) te Bekkevoort in de periode van 20 maart tot en met 19 april 2017; dat werd geconcludeerd dat het omgevingsgeluid ter hoogte van deze punten 56,5 dB(A) bedraagt voor de dagperiode, 58 dB(A) voor de avondperiode en 46,4 dB(A) voor de nachtperiode; dat het omgevingsgeluid aanzienlijk hoger ligt dan de richtwaarden van titel II van het VLAREM;

Overwegende dat in de geluidstudie de geluidsimmissies afkomstig van de aangevraagde windturbines ter hoogte van deze BP zijn bepaald; dat de resultaten van deze modellering in onderstaande tabel worden weergegeven;

[tabel]

Overwegende dat uit de resultaten van de modellering blijkt dat, zonder dat er milderende maatregelen moeten worden genomen, er ter hoogte van de meeste BP kan worden voldaan aan de geldende geluidsnormen; dat niet kan voldaan worden tijdens de dagperiode ter hoogte van BP16,

waar een overschrijding van 0,3 dB(A) wordt gemodelleerd; dat eveneens niet kan voldaan worden tijdens de avond- en nachtperiode ter hoogte van BP16, waar een overschrijding van 5,3 dB(A) wordt gemodelleerd; dat BP16 de dichtste woning is, gelegen op circa 270 m van de windturbines;

Overwegende dat de exploitant voorstelt om de windturbines te moduleren tijdens de avond- en nachtperiode, zodat deze een maximaal bronvermogen hebben van 102,5 dB(A); dat indien rekening wordt gehouden met deze milderende maatregelen, de volgende geluidsimmissie worden bepaald:

[tabel]

Overwegende dat uit bovenstaande blijkt dat, rekening houdende met de voorgestelde milderende maatregelen, ter hoogte van de meeste BP kan worden voldaan aan de geldende geluidsnormen; dat bij een bronvermogen van 102,5 dB(A) niet kan voldaan worden tijdens de avond- en nachtperiode ter hoogte van BP16, waar een overschrijding van 0,3 dB(A) wordt gemodelleerd; dat met die bridagemodus overdag wel kan voldaan

worden aan de geldende richtwaarden; dat in het cumulatieve scenario verdere reducties worden voorgesteld, namelijk tot 100 dB(A);

Overwegende dat, omwille van de aanwezigheid van tien vergunde windturbines, de geluidsstudie ook cumulatief werd uitgevoerd; dat de aanwezige windturbines werden uitgerust met serrations en een maximaal geluidsvermogensniveau hebben van 102,5 dB(A); dat conform artikel 5.20.6.1.1 van titel II van het VLAREM de geluidsnormen van VLAREM, indien de windturbines niet zijn uitgerust met een automatisch systeem dat toelaat het geluid in voldoende mate te milderen, voor deze bestaande windturbines pas gelden vanaf 1 januari 2020; dat de geluidsimmissies afkomstig van de vergunde windturbines (exclusief de aangevraagde windturbines) ter hoogte van deze BP zijn bepaald:

[tabel]

Overwegende dat uit de berekeningen blijkt dat de bestaande windturbines overdag kunnen voldoen aan de richtwaarden; dat tijdens de avond- en nachtperiode de bestaande windturbines een overschrijding van de richtwaarden veroorzaken ter hoogte van BP1 (+2,7 dB(A)), BP2 (+1,2 dB(A)) en BPS (+0,3);

Overwegende dat de geluidsimmissies afkomstig van de vergunde en de aangevraagde windturbines ter hoogte van deze BP zijn bepaald; dat hierbij rekening is gehouden met volgende bridagemodi voor de aangevraagde windturbines:

- tijdens de dagperiode: maximaal 106,5 dB(A);

- tijdens de avond- en nachtperiode: maximaal 100,0 dB(A);

dat de resultaten van deze modellering in onderstaande tabel wordt weergegeven:

[tabel]

Overwegende dat uit bovenstaande blijkt dat, rekening houdende met de reductiemodus, overdag steeds aan de geldende richtwaarden kan worden voldaan; dat er tijdens de avond- en nachtperiode overschrijdingen worden vastgesteld ter hoogte van BP1 (+ 2,7 dB(A)), BP2 (+1,2 dB(A)), BP3 (+ 0,1 dB(A) alleen tijdens de nachtperiode) en BPS (+ 0,3 dB(A));

Overwegende dat de grootste overschrijdingen gemodelleerd worden voor BP1 en BP2; dat deze twee punten op ruime afstand liggen van de aangevraagde windturbines; dat dezelfde overschrijdingen gemodelleerd worden wanneer alleen de bestaande windturbines van Aspiravi in rekening worden gebracht; dat de bijdrage aan de geluidsimpact van de aangevraagde windturbines ter hoogte van deze BP lager is dan 29 dB(A); dat bijgevolg kan gesteld worden dat de overschrijdingen ter hoogte van deze BP niet veroorzaakt worden door de aangevraagde windturbines en dat de geluidsimpact niet zal verhogen door de twee aangevraagde windturbines;

Overwegende dat voor BP3 en BPS zeer lage overschrijdingen worden gemodelleerd; dat deze volgens de geluidskundige binnen de foutenmarge gelegen zijn; dat voor BP3 slechts een overschrijding van de norm met 0,1 dB(A) wordt gemodelleerd, alleen tijdens de nachtperiode; dat de norm ter hoogte van BP3 is vastgesteld op basis van geluidsmetingen, wat zorgt voor een bijkomende foutenmarge (foutenmarge metingen en foutenmarge modellering); dat BP3 zeer dicht tegen de snelweg en dicht tegen de bestaande windturbines van Aspiravi ligt; dat de geluids-immissie ter hoogte van BP3 haast uitsluitend bepaald wordt door de windturbines van Aspiravi (46,3 dB(A)); dat het specifieke

geluid ter hoogte van BP3, veroorzaakt door de aangevraagde windturbines, 10,8 dB(A) lager ligt dan het specifiek geluid van de windturbines van Aspiravi ter hoogte van dit BP; dat voor de bepaling van het specifiek geluid van de aangevraagde windturbines een bronvermogen van 102,5 dB(A) in rekening is gebracht tijdens de avond- en nachtperiode, terwijl in de cumulatieve berekening de aangevraagde windturbines een bronvermogen hebben van 100 dB(A) tijdens de nachtperiode, zodat de specifieke bijdrage tijdens de nachtperiode ter hoogte van BP3, veroorzaakt door de aangevraagde windturbines nog lager is dan wat in bovenstaande tabel wordt weergegeven; dat BP5 op 1,5 km van aangevraagde windturbines is gelegen; dat BPS zeer dicht tegen de snelweg en dicht tegen de bestaande windturbines van Aspiravi ligt; dat de geluidsimmissie ter hoogte van BPS haast uitsluitend bepaald wordt door de windturbines van Aspiravi (45,3 dB(A)); dat deze geluidsimpact niet stijgt in de cumulatieve situatie; dat het specifieke geluid ter hoogte van BP5 veroorzaakt door de aangevraagde windturbines 19 dB(A) lager ligt dan het specifiek geluid van de windturbines van Aspiravi ter hoogte van dit BP; dat voor de bepaling van het specifiek geluid van de aangevraagde windturbines een bronvermogen van 102,5 dB(A) in rekening is gebracht tijdens de avond- en nachtperiode, terwijl in de cumulatieve berekening de aangevraagde windturbines een bronvermogen hebben van 100 dB(A) tijdens de avond- en nachtperiode, zodat de specifieke bijdrage tijdens de avond- en nachtperiode ter hoogte van BPS, veroorzaakt door de aangevraagde windturbines, nog lager is dan wat in bovenstaande tabel wordt weergegeven;

Overwegende dat de gemodelleerde overschrijdingen dus binnen de foutenmarge liggen of veroorzaakt worden door de windturbines van Aspiravi; dat ook gelet op de ligging nabij de snelweg, kan gesteld worden dat de geluidshinder tot een aanvaardbaar niveau wordt beperkt;

Overwegende dat, aangezien milderende maatregelen noodzakelijk zijn, het aangewezen is dat ten laatste zes maanden na de start van de exploitatie een controlegeluidsmeting wordt uitgevoerd; dat dit werd opgelegd in het bestreden besluit; dat het aangewezen is dat de concrete wijze waarop de gebouwde windturbine zal worden gemoduleerd, zodat steeds aan de richtwaarden voor windturbinegeluid wordt voldaan, kort na de ingebruikname van de windturbines wordt bezorgd; dat dit wordt opgelegd in de bijzondere voorwaarden, net als de maximale bronvermogens;

(...)

Overwegende dat de windturbines, het werkvlak en de toegangsweg gelegen zijn in een actief uitgebaat agrarisch gebied zonder biologische waarde volgens de biologische waarderingskaart;

Overwegende dat volgens de 'Vlaamse risicoatlas vogels-windturbines' de projectlocatie gelegen is in een zone met risicoklasse 1 (mogelijk risico) omwille van de ligging van de windturbines grenzend aan het akkervogelgebied 'Tienbunder - Blokkenberg — Ilzerveld'; dat er geen belangrijke slaap- of pleisterplaatsen in de buurt zijn gelegen; dat er geen belangrijke trekroutes zijn gelegen ter hoogte van de projectlocatie; dat de windturbines niet gelegen zijn in akkervogelgebied; dat WT2 gelegen is aan de rand van het akkervogelgebied; dat, gelet op het landbouwgebruik van de percelen in de buurt van WT2 (meerjarige fruitteelt), akkervogels actueel beperkt voorkomen ter hoogte van de projectlocatie; dat de impact op akkervogels dus aanvaardbaar is; dat aangezien er geen significante impact wordt verwacht, er geen compenserende oppervlakte noodzakelijk is;

Overwegende dat volgens de 'Vlaamse risicoatlas vleermuizen-windturbines' de windturbines gelegen zijn in een zone met risicoklasse 0 (geen risico of onvoldoende informatie); dat de projectlocatie gelegen is in een actief uitgebaat agrarisch gebied zonder kleine landschapselementen in de onmiddellijke buurt;

Overwegende dat het aangewezen is dat de bouw van de windturbines gebeurt buiten het broedseizoen en dat de voorbereidende werken in de winter moeten gebeuren, zodat mogelijke vogels en vleermuizen in de buurt zo weinig mogelijk verstoord worden: dat deze voorwaarden zijn opgenomen in de bijzondere voorwaarden van het bestreden besluit; dat het aangewezen is deze te behouden en opnieuw op te nemen in de bijzondere voorwaarden van dit besluit; dat met betrekking tot het gebruik van holle wegen kan verwezen worden naar artikel 7 van het besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van nadere regels ter uitvoering van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, dat holle wegen beschermt; dat holle wegen zijn uitgesloten voor het transport of de plaatsing van kabels, omwille van het principe van vermijdbare schade, opgenomen in artikel 16 van het Natuurdecreet; dat de aanvrager tijdens de hoorzitting van de gewestelijke omgevingsvergunningscommissie van 27 november 2018 verklaarde dat geen holle wegen zullen worden gebruikt tijdens de bouw en de exploitatie van de windturbines; dat dit verbod wordt opgelegd in de bijzondere voorwaarden, zodat enige negatieve impact op de holle wegen wordt vermeden;

(...) dat bovendien met de gegeven vergunning de gevraagde verharding van de toepassingswegen nog aanzienlijk beperkt worden; dat deze beperkingen impliceren dat waar nodig voor het transport (en buiten de holle wegen, waar de weg ook effectief een holle weg is in het landschap) alleen met rijplaten tijdelijk kan worden verhard; dat deze tijdelijke verharding niet vergunningsplichtig is;
(...)

Overwegende dat het ruimtelijk principe van gedeconcentreerde bundeling uit het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen voor de inplanting van windturbines wordt verfijnd in het principe van de plaatsdeling; dat door windturbines zoveel mogelijk te bundelen, het behoud van de nog resterende open ruimte in het sterk verstedelijkte Vlaanderen moet worden gegarandeerd; dat de voorkeur dan ook gaat naar het realiseren van windenergieopwekking door middel van clustering van windturbines;

Overwegende dat de basis voor een verantwoorde inplantingswijze met betrekking tot windturbineprojecten vervat is in het bundelings- en (energetisch) optimalisatieprincipe, een duurzame ruimtelijke ordening indachtig; dat in de eerste plaats moet gestreefd worden naar een ruimtelijke concentratie van windturbines in de als prioritaire zoekgebieden omschreven industriegebieden, zijnde grootschalige bedrijventerreinen en economische poorten, zoals bijvoorbeeld (zeelhaven-gebieden; dat anderzijds projecten ruimtelijk verantwoord geacht kunnen worden als zij aantakken bij voldoende markant in het landschap voorkomende lijninfrastructuren;

Overwegende dat de gevraagde windturbines gelegen zijn in tweede lijn bij een bestaande rij van vijf windturbines zuidelijk langs de E314; dat ook aan de noordelijke zijde van deze autosnelweg een rij van vijf windturbines voorkomt; dat de deputatie van de provincie Vlaams-Brabant op 21 december 2017 een omgevingsvergunning heeft verleend voor de oprichting van een bijkomende windturbine, oostelijk aansluitend bij de bestaande rij aan

de noordelijke zijde; dat de tiphoogte van de betreffende windturbines quasi gelijkaardig is als de bestaande: de bestaande zijn 149 m hoog, de gevraagde 150 m;

Overwegende dat de windturbines voorzien worden in een agrarisch gebied ten zuiden van de E314, in tweede lijn bij reeds bestaande windturbines; dat in dit gebied fruitboomplantages, de aanplant van een boomkwekerij en akkers voorkomen;

Overwegende dat gezien de bestaande toestand, de aldaar markant voorkomende hoger gelegen autosnelweg en de reeds gerealiseerde windturbines deze infrastructuur als drager kan fungeren voor twee bijkomende windturbines; dat door de aansluiting van de windturbines bij deze infrastructuur aan het bundelingsprincipe wordt voldaan; dat bovendien zuidelijk en noordelijk (nabij de E314) van de projectlocaties een GSM-mast in het agrarisch gebied voorkomt;

(...)

Overwegende dat de betrachte nieuw aan te leggen waterdoorlatende steenslagverharde toegangswegen 5 m breed zijn; dat door de verlenging van de bestaande veldweg naar WT1 deze toegangswegen 5 m breed zijn; dat door de verlenging van de bestaande veldweg naar WT1 deze ook dienstig wordt voor een betere ontsluiting van de landbouwgronden in het agrarisch gebied; dat de verharding ten behoeve van de toegang naar WT2 gebeurt op het tracé van een bestaande veldweg, voetweg nr. 77; dat in weerwil van wat een beroepsschrift stelt, een aanpassing van voetweg nr. 30 geen deel uitmaakt van de aanvraag; dat dit tracé immers loopt als zijarm van buurtweg nr. 77 in noordelijke richting, naar de bestaande windturbines;

Overwegende dat in de voorwaarden van het bestreden besluit duidelijk wordt gesteld dat de toegangswegen naar de windturbines (zowel de buurtwegen als de private wegen) niet verbreed, noch permanent mogen verhard worden; dat met deze voorwaarde geen strijdigheid bestaat met de wet van 10 april 1841 op de buurtwegen; dat het aangewezen is dat deze voorwaarde opnieuw wordt opgelegd in de bijzondere voorwaarden;

Overwegende dat huidige aanvraag een uitbreiding impliceert van het bestaande park aan de E314; dat bijkomend potentieel voor de inplanting van windturbines gevonden werd in een tweede lijnsopstelling; dat met die tweede lijnsopstelling het energetisch potentieel van het zoekgebied maximaal moet worden ingevuld; dat niet ontkend wordt dat er zogeeffecten zullen optreden op de bestaande windturbines, maar evenmin ontkend kan worden dat de netto energetische opbrengst door de twee bijkomende windturbines veel groter is dan het door beroeper vermeende daling van diens netto-opbrengst van 57.493 MWh per jaar naar 56.360 MWh per jaar (voor het gehele bestaande park en een bijkomende vergunde windturbine) oftewel een daling van slechts 1,97%; dat het bijkomende potentieel immers op 15.708 MWh per jaar wordt geraamd, ofwel een stijging van 28%; dat derhalve wel degelijk voldaan is aan het energetische optimalisatieprincipe;

Overwegende dat geen rekening kan gehouden worden met mogelijk toekomstige aanvragen voor een mogelijk capaciteitsuitbreiding van de eerstelijns windturbines; dat het ook niet duidelijk is of grotere windturbines met een groter vermogen en mogelijk een hoger bronvermogen kunnen vergund worden op de exact zelfde locaties als de huidige eerste lijn, ook zonder de windturbines die het voorwerp uitmaken van deze vergunningsaanvraag;
(...)

Overwegende dat de afdeling GOP (Milieu) in haar advies van 26 november 2018 een voorwaarde voorstelt met betrekking tot de holle wegen; dat de exploitant op de hoorzitting van de gewestelijke omgevingsvergunningscommissie van 27 november 2018 verklaart dat er voor de bouw en de exploitatie geen gebruik zal gemaakt worden van de holle wegen; dat dit zo in de bijzondere voorwaarden wordt opgelegd;

Overwegende dat het college van burgemeester en schepenen een ongunstig advies heeft gegeven naar aanleiding van de vele bezwaren en de landschappelijke impact; dat met betrekking tot de landschappelijke impact kan verwezen worden naar bovenstaande motivatie; dat het aantal bezwaren geen voorwerp uitmaakt van de evaluatie van een omgevingsvergunningsaanvraag;

Overwegende dat de ingediende bezwaren samengevat betrekking hebben op het volgende: (...)

Overwegende dat de geluidsstudies zijn opgemaakt door een erkend milieudeskundige in de discipline geluid en trillingen; dat de metingen van het omgevingsgeluid zijn uitgevoerd door een erkend deskundige; dat de meetpunten dicht tegen een snelweg zijn gelegen; dat de erkend deskundige verklaart dat de metingen van het oorspronkelijk omgevingsgeluid gebeurd zijn volgens de bepalingen in titel II van het VLAREM;

Overwegende dat, aangezien aan de geldende normen van titel II van het VLAREM kan worden voldaan, er geen onaanvaardbare effecten op gezondheid worden verwacht; dat bij de evaluatie rekening is gehouden met de hinder en geen rekening is gehouden met de gemeente- of provinciegrenzen;

Overwegende dat bij de verschillende studies rekening is gehouden met de worst case-impact; dat de aanvrager bij het bepalen van het windturbinetype zich moet houden aan de opgegeven dimensies als maximale afmetingen en vermogens;
(...)

Overwegende het mogelijk rendementsverlies van de aangevraagde windturbines veroorzaakt door de reducties om te kunnen voldoen aan de normen, een economische afweging is die de aanvrager moet maken en die geen voorwerp uitmaakt of kan uitmaken van de evaluatie van een omgevingsvergunningsaanvraag;
(...)

Overwegende dat de hinder en de effecten op mens en milieu en de risico's voor de externe veiligheid, veroorzaakt door het aangevraagde project, mits naleving van de vergunningsvoorwaarden, tot een aanvaardbaar niveau kunnen worden beperkt;

Art. 5. De omgevingsvergunning wordt verleend onder de algemene en sectorale milieuvoorwaarden van titel II, en desgevallend van titel III, van het VLAREM en onder de volgende bijzondere voorwaarden en/of lasten die moeten nageleefd worden:

1. de exploitant stelt een rapport op in samenwerking met een erkend milieudeskundige in de discipline geluid, waarin bepaald wordt op welke wijze de windturbines zullen gemoduleerd worden; de modulering zorgt ervoor dat steeds aan de richtwaarden voor windturbinegeluid van titel II van het VLAREM wordt voldaan; dit rapport wordt binnen de drie maanden na ingebruikname van de windturbines meegedeeld aan afdeling Gebiedsontwikkeling, Omgevingsplanning en -projecten en de afdeling

Handhaving van het departement Omgeving; de productie in geluidsreducerende modus wordt bijgehouden in het logboek;

2. de windturbines hebben tijdens de dagperiode (7u-19u) een maximaal geluidsvermogen van 106,5 dB(A) en tijdens de avond- en nachtperiode (19u-7u) een maximaal geluidsvermogen van 100 dB(A);

3. binnen een termijn van zes maanden na de ingebruikname van de windturbines worden geluidsmetingen ter controle uitgevoerd door een erkend milieudeskundige in de discipline geluid ter hoogte van de meest kritische plaatsen voor geluidshinder; de resultaten hiervan worden ter evaluatie meegedeeld aan de afdeling Handhaving van het departement Omgeving en ter kennisgeving aan de afdeling Gebiedsontwikkeling, Omgevingsplanning en -projecten van het departement Omgeving;

4. inzake geluid en slagschaduw wordt rekening gehouden met de cumulatieve effecten met de naburige reeds vergunde windturbineprojecten;

(...)

5. de toegangswegen naar de windturbines (zowel buurtwegen als de private wegen) worden niet verbreed of permanent verhard;

6. het gebruik van holle wegen tijdens de bouw en de exploitatie voor de aan- en afvoer van materieel, materiaal, bouwafval of grond en voor het onderhoud is verboden;

7. de bouwwerken worden uitgevoerd buiten het broedseizoen;

8. de voorbereidende bouwfase wordt uitgevoerd tijdens de winter;

(...)

10. een permanente verharding, gelegen tussen de windturbine en de voorliggende (ontsluitings-) weg, is beperkt tot maximaal 22 m bij 40 m; het andere deel van het werkvlak mag slechts tijdelijk bestaan;

11. na het beëindigen van de constructiewerken wordt de verharding met een tijdelijk karakter verwijderd; de grond wordt hersteld in zijn oorspronkelijke situatie op een zodanige manier dat een normale landbouwexploitatie kan plaatsvinden;

12. bij de beëindiging van de exploitatie wordt het terrein volledig en zodanig hersteld dat het zijn bestemmingseigen functie opnieuw kan vervullen; hiertoe worden:

- de gevraagde funderingssokkel en de ondergrondse bekabeling volledig verwijderd; de windturbines en de middenspanningscabines afgevoerd;

- de gevraagde verhardingen van het permanente werkplatform en de toegangswegen verwijderd;

...

Dat is de bestreden beslissing.

Ook de nv ASPIRAVI en de nv LIMBURG WIN(D)T vorderen met een aangetekende brief van 1 maart 2019 de vernietiging van de bestreden beslissing. Dit beroep heeft als rolnummer 1819-RvVb- 0581-A.

IV. ONTVANKELIJKHEID VAN DE TUSSENKOMST

Een onderzoek van de ontvankelijkheid van het verzoek tot tussenkomst is enkel aan de orde indien de voorwaarden om de schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing te bevelen, zijn vervuld. Zoals hierna zal blijken, is dit niet het geval.

V. ONTVANKELIJKHEID VAN DE VORDERING TOT SCHORSING

1.

De verwerende partij noch de tussenkomen de partij betwisten de ontvankelijkheid van de voorliggende vordering.

Het ontbreken van excepties ontslaat de Raad niet van de plicht om de ontvankelijkheid van een beroep ambtshalve te onderzoeken. Dergelijk onderzoek is slechts nodig wanneer de voorwaarden om de schorsing van de tenuitvoerlegging te bevelen, zijn vervuld. Zoals hierna zal blijken, is dit niet het geval.

2.

Om proceseconomische redenen vestigt de Raad in de huidige stand van het geding de aandacht van de partijen, en in het bijzonder van de tweede verzoekende partij, op de omstandigheid dat de Raad, na een voorlopig onderzoek van de ontvankelijkheid op grond van de beschikbare gegevens, redenen heeft om aan te nemen dat artikel 105, §2, tweede lid Omgevingsvergunningsdecreet op het eerste gezicht wordt geschonden, aangezien de tweede verzoekende partij nagelaten heeft de voor haar nadelige vergunningsbeslissing van de deputatie van de provincieraad van Limburg van 9 mei 2018 te bestrijden door middel van het daartoe openstaande georganiseerd administratief beroep bij de verwerende partij.

De Raad nodigt de tweede verzoekende partij daarom uit om naar aanleiding van de indiening van de wederantwoordnota of, in voorkomend geval, van de toelichtende nota, hieromtrent standpunt in te nemen of de nodige verantwoording af te leggen.

VI. ONDERZOEK VAN DE VORDERING TOT SCHORSING

Op grond van artikel 40, §1 DBRC-decreet kan de Raad de schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing bevelen op voorwaarde dat er hoogdringendheid wordt aangetoond en dat de verzoekende partij minstens één ernstig middel aanvoert dat de vernietiging van de bestreden beslissing op het eerste gezicht kan verantwoorden.

A. Hoogdringendheid

Standpunt van de partijen

1.

1.1

De verzoekende partijen wijzen vooreerst op de volgens hen ernstige nadelige gevolgen van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing.

Wat betreft de zichthinder wijzen ze erop dat ze dichtbij het projectgebied wonen, alwaar er in de buurt reeds windturbines werden ingeplant. Ze stellen dat er sprake is van een voor het overige uitgestrekte en ongeschonden omgeving waarbij de windturbines in tweede lijn de niet-aangesneden open ruimte indringen.

Concreet zou er voor de eerste verzoekende partij enorme zichthinder ontstaan aangezien ze, afgezien van beperkt zichtbare reeds bestaande windturbines, uitkijkt op een ongeschonden landschap. Hierdoor zou ook de recreatieve aantrekkingskracht van haar wijndomein verdwijnen.

Voor de tweede verzoekende partij zou de zichthinder erin bestaan dat de inplanting van een windturbine met tiphoogte van 150 meter op amper 270 meter afstand, een zeer storend, beklijvend gevoel zal geven.

Daarnaast wordt gewezen op de geluidshinder voor de tweede verzoekende partij, omdat uit het ongunstig advies van de 'GOP Milieu' van 13 september 2018 een overschrijding van de richtwaarden zou vastgesteld zijn ter hoogte van diens woning, en de bijkomende geluidsmodellering weliswaar zou voorzien dat het geluid exact zou overeenstemmen met de richtwaarde, maar dat gezien de foutmarge, er geen enkele zekerheid zou bestaan omtrent het respecteren van de VLAREM-geluidsnormen. De tweede verzoekende partij stelt constant een zoemend geluid te zullen waarnemen.

Ook voor de eerste verzoekende partij zou er ernstige geluidshinder ontstaan, omdat het geluid amper onder de richtwaarden gemodelleerd zal zijn.

Beide verzoekende partijen houden ook voor dat ze slagschaduwhinder zullen ondervinden waarbij ze stellen dat de afwisseling tussen licht en donker zeer storend is en voor een onrustig gevoel zal zorgen. Ze lichten toe dat de woning van de eerste verzoekende partij binnen de ISO-slagschaduwcontour van 8 uur per jaar ligt en dat ook de woning van de tweede verzoekende partij door de ISO-slagschaduwcontouren doorkruist wordt.

1.2

Vervolgens zetten de verzoekende partijen uiteen dat de afhandeling van de vernietigingsprocedure te laat zal komen. Ze wijzen op het uitvoerbaar karakter van de vergunning en op het feit dat een vernietigingsprocedure een jaar tot anderhalf jaar in beslag neemt, terwijl de werken volgens de lokalisatienota binnen de 6 maand kunnen worden voltooid.

De verzoekende partijen menen dat de aanvrager de werken zeer spoedig zal aanvatten, en wijzen op het gebrek aan duidelijkheid over de intenties van de aanvrager.

Ze halen tot slot aan dat er geen discussie kan bestaan over het feit dat de ingeroepen nadelige gevolgen enkel door de bestreden beslissing worden veroorzaakt.

2.

De verwerende partij antwoordt dat de door de verzoekende partijen uiteengezette nadelen niet volstaan om de hoogdringendheid aan te tonen, omdat de uiteenzetting van de hoogdringendheid niet kan worden gelijkgesteld met de plicht voor derde-belanghebbenden om aan te tonen dat ze gevolgen kunnen ondervinden van de bestreden beslissing.

Ze stelt bovendien vast dat de verzoekende partijen in hun uiteenzetting beknopt en vaag zijn, zodat ze in gebreke blijven om aan te tonen welke concrete en precieze hinder ze persoonlijk zullen ondervinden.

Daarnaast wijst de verwerende partij erop dat de verzoekende partijen niet aantonen waarom de afhandeling van de vernietigingsprocedure te laat zou komen. Het loutere feit dat er met de werken kan gestart worden is volgens haar niet voldoende. Het feit dat er geen inzicht is in de intenties van de vergunninghouder verantwoordt de schorsing evenmin. Ze benadrukt dat de verzoekende partijen precieze en aannemelijke gegevens moeten bijbrengen waaruit blijkt dat de vernietigingsprocedure te laat zal komen.

Met betrekking tot de nadelen wijst de verwerende partij erop dat de dichtste windturbine op 270 meter en 600 à 700 meter van de tweede en respectievelijk eerste verzoekende partij voorzien wordt.

Wat betreft de geluidshinder stelt ze dat de richtwaarden wel degelijk worden gehaald, en dat de verzoekende partijen niet concreet de geluidshinder voor hun eigen woningen verduidelijken.

Ze voegt nog toe dat de verzoekende partijen geenszins aannemelijk maken dat ze slagschaduwhinder zullen ondergaan en dat ze zich niet kunnen beroepen op slagschaduwhinder om de schorsing te verantwoorden, aangezien daarover geen middel wordt geformuleerd.

Over het vermeende verdwijnen van de aantrekkingskracht van het wijndomein stelt de verwerende partij tot slot dat dit nadeel niet door de eerste verzoekende partij wordt geleden, omdat het wijndomein door de bvba Kluisberg wordt geëxploiteerd. Bovendien wordt dit effect geenszins concreet aannemelijk gemaakt.

3.

De tussenkomende partij merkt vooreerst op dat de verzoekende partijen tegenstrijdige verklaringen afleggen, nu deze eerst voorhouden dat de aanvrager de werken spoedig zou wensen aan te vatten, om daarna te moeten toegeven dat ze geen idee hebben over de timing.

De tussenkomende partij verduidelijkt dat ze nooit de intentie getoond hebben om zich te haasten, zeker niet nu de vergunning nog zeer precair is en de financiële- en tijdsverliezen (enorme investeringen) ingevolge een vernietiging zeer ernstig zouden zijn. Ze wenst - in het algemeen - op een zo kort mogelijke termijn haar projecten uit te voeren, maar neemt daarbij geen onnodige risico's. De tussenkomende partij verklaarde op de zitting van 28 mei 2019 daarover dat ze hangende een vernietigingsprocedure nooit meer zou doen dan het uitvoeren van voorbereidende werkzaamheden, doch geenszins de (op)bouw van de turbine zelf zou aanvatten.

De tussenkomende partij vervolgt dat de verzoekende partijen niet kunnen volstaan met een loutere uiteenzetting van hinder en nadelen. Ze dienen ernstige hinder ten gevolge van de bestreden beslissing aan te tonen met concrete elementen, wat ze niet doen. Integendeel maken de verzoekende partijen abstractie van het feit dat er vergunningsvoorwaarden werden opgelegd, onder meer het naleven van de geluids- en slagschaduwnormen.

Tevens meent de tussenkomende partij dat alle aangevoerde hinder te maken heeft met de exploitatie terwijl de verzoekende partijen geenszins aantonen dat de windturbines al gebouwd en operationeel zijn. Op de zitting van 28 mei 2019 verklaart de tussenkomende partij, op vraag van de kamervoorzitter, dat het ongeveer een jaar duurt vooraleer een windturbine operationeel is en de hinder en nadelen aldus ten vroegste binnen een jaar kunnen plaatsvinden, mocht onmiddellijk met de werken worden aangevangen.

Over de aangevoerde hinder, wijst de tussenkomende partij erop dat het bewijs zeer mager is; waarbij de verzoekende partijen zich beperken tot algemene beweringen. Ze stipt daarbij aan dat de eerste verzoekende partij op bijna een kilometer van de dichtstbijzijnde windturbine woont.

Ze stelt tot slot dat het loutere moeilijke herstel geen reden kan zijn om een schorsing te verantwoorden.

Beoordeling door de Raad

1.

De verzoekende partij die zich op hoogdringendheid beroept, moet, op grond van artikel 40, §3 DBRC-decreet, in haar verzoekschrift, ondersteund met de nodige overtuigingsstukken, een uiteenzetting geven van de redenen die aantonen dat de schorsing hoogdringend is gelet op de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing.

Volgens artikel 40, §1, 1° DBRC-decreet houdt de vereiste van hoogdringendheid onder meer in dat de verzoekende partij moet aantonen dat de behandeling van haar zaak onverenigbaar is met de behandelingstermijn van een vordering tot vernietiging. Meer in het bijzonder rust op de verzoekende partij de bewijslast om met voldoende concrete, precieze en aannemelijke gegevens aan te tonen dat de afhandeling van de vernietigingsprocedure te laat zal komen om de verwezenlijking van de aangevoerde nadelige gevolgen, die voor haar persoonlijk voortvloeien uit de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing, te voorkomen.

Er moet bovendien een oorzakelijk verband worden aangetoond tussen de aangevoerde nadelige gevolgen en de bestreden beslissing, zodat deze kunnen worden voorkomen door een schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing.

2.

De bestreden beslissing vergunt de aanleg en exploitatie van twee windturbines, twee middenspanningscabines, toegangswegen en werkplatformen en ondergrondse kabels op de percelen gelegen te 3545 Halen, Hagelandstraat zn, met als kadastrale omschrijving afdeling 1, sectie A, perceelnummers 516, 552, 507b, 510, 508, 514, 554, 555, 553, 551f en 551g. Deze windturbines worden ingeplant ten zuiden van en op ongeveer 330 meter van de E314 met parallel gelegen windturbines.

De verzoekende partijen zetten uiteen dat ze bewoners zijn van woningen (en voor wat betreft de eerste verzoekende partij: eigenaar van een wijndomein) gelegen in de nabijheid van de percelen waarop de windturbines zullen worden opgetrokken. De eerste verzoekende partij zet niet uiteen op hoeveel meter ze van de dichtstbijzijnde inplantingsplaats woont. De tweede verzoekende partij stelt op 270 meter te wonen van windturbine 1.

De verzoekende partijen menen de volgende nadelen te zullen ondervinden: visuele hinder, geluidshinder en slagschaduwhinder. Ze stellen voorop dat de windturbines snel kunnen en zullen worden voltooid, waardoor de vernietigingsprocedure niet kan worden afgewacht. Ze stellen ook dat de intenties van de tussenkomende partij over de uitvoering onduidelijk zijn. Tot slot menen ze dat de bestreden beslissing de enige oorzaak van de ingeroepen nadelige gevolgen is.

3.

Een zaak is alleen maar 'hoogdringend' wanneer de vrees voor schade van een zekere omvang dan wel aanzienlijke ongemakken of nadelen, een onmiddellijke beslissing wenselijk maakt en wanneer deze nadelige gevolgen niet kunnen opgevangen worden binnen de gebruikelijke termijn van de vernietigingsprocedure.

Uit het dossier en uit het debat op de openbare zitting blijkt enerzijds dat de werken op heden nog niet gestart zijn, maar anderzijds dat er ook geen indicatie is over het eventuele aanvangstijdstip van de werken.

Het loutere feit dat een omgevingsvergunning “onmiddellijk kan worden uitgevoerd” zodat de vergunninghouder (hier: de tussenkomende partij) ‘kan’ starten met de werken, volstaat op zich niet om de hoogdringendheid aan te tonen.

4.

De Raad oordeelt dat de verzoekende partijen geen nadelen invoeren die noodzaken tot het nemen van een schorsingsbeslissing.

Vooreerst moet worden vastgesteld dat de verzoekende partijen in hun uiteenzetting zeer beknopt en vaag zijn. Ze voeren, ter ondersteuning van de hoogdringendheid louter visuele hinder (verstoring van het landschap), geluidshinder en slagschaduwhinder in het algemeen aan, maar blijven in gebreke om aan te tonen welke concrete, precieze hinder ze persoonlijk zullen ondervinden, noch maken ze deze hinder voldoende aannemelijk.

4.1

Voor de eerste verzoekende partij geldt dat ze vooreerst de visuele hinder onvoldoende verduidelijkt. Immers, nog daargelaten de vaststelling dat een veralgemeend recht op een ongeschonden uitzicht geenszins bestaat, beperkt ze zich tot het voegen van één *print-screen* van Google Street View, waarop bezwaarlijk kan worden waargenomen waar het effectieve uitzicht van de eerste verzoekende partij uit bestaat, laat staan dat ze daarop zou aanduiden waar de vergunde windturbines zouden komen en van waaruit ze deze zou kunnen waarnemen. Dit geldt des te meer aangezien de eerste verzoekende partij de afstand tot de dichtstbijzijnde windturbine niet meedeelt, terwijl de verwerende partij spreekt van een afstand van 600 à 700 meter en de tussenkomende partij zelfs gewag maakt van een afstand van 1 kilometer.

Bovendien geeft de eerste verzoekende partij toe dat ook de reeds bestaande windturbines (beperkt) deel uitmaken van haar uitzicht, en stelt ze zelfs dat ze door de toevoeging van twee windturbines “zal omsingeld worden” door windturbines, hetgeen het vermeend ongeschonden uitzicht (dat aan de hand van de stukken hoe dan ook uiterst moeilijk kan worden geverifieerd) klaarblijkelijk tegensprekt en minstens ernstig relativeert.

Voor wat betreft de tweede verzoekende partij geldt – nog los van de vraag in welke mate de door haar ingeroepen nadelen *überhaupt* mogen in ogenschouw worden genomen bij de beoordeling van de hoogdringendheid, nu er redenen zijn om ervan uit te gaan dat ze zich niet mocht richten tot de Raad gelet op de ontvankelijkheidsvereiste dat het administratief beroep moet worden uitgeput - het voorgaande te meer, aangezien er zelfs geen stukken worden bijgebracht (noch van het huidige uitzicht, noch van de te verwachten visuele hinder).

4.2

Wat betreft de vermeende geluidshinder betreft, blijkt uit de bestreden beslissing dat de geluidsnormen voor beoordelingspunt 16 (woning tweede verzoekende partij) kunnen worden gehaald, dat het naleven ervan als voorwaarde wordt opgelegd, en dat zelfs een controlemeting wordt opgelegd met doorspeling van de resultaten aan de afdeling handhaving van het departement Omgeving.

Voor wat betreft de eerste verzoekende partij verwijzen de verzoekende partijen zélf naar het feit dat het specifiek geluid ter hoogte van haar woning *onder* de richtwaarden wordt gemodelleerd. De loutere vrees van de verzoekende partijen, dat het geluid eventueel toch de geluidsnormen zou overschrijden omdat er sprake zou zijn van een foutmarge, zonder dat ze dit aannemelijk maken, betreft een hypothetisch nadeel.

Waar de verzoekende partijen de doeltreffendheid van de genomen maatregelen en voorwaarden inzake geluid lijken te bekritisieren, stelt de Raad vast dat ze met hun argumenten verwijzen naar de wettigheidskritiek zoals uiteengezet in hun middelen. De mogelijke onwettigheid van de bestreden beslissing betreft evenwel een discussie over de grond van de zaak en volstaat op zich niet om de hoogdringendheid aan te tonen aangezien het een voorwaarde betreft die volledig los staat van het aan te tonen hoogdringend karakter.

Tot slot stelt de Raad vast dat de verzoekende partijen inzake de slagschaduwhinder zich beperken tot het weergeven van de kaart met de slagschaduwcontouren en de vermelding binnen welke contour ze zich (al dan niet) bevinden. Wat dit concreet betekent voor de verzoekende partijen persoonlijk, en waarom dit schade van een zekere omvang/ aanzienlijke ongemakken zou illustreren, wordt niet toegelicht. De verzoekende partijen betwisten in hun uiteenzetting ook niet dat de VLAREM-norm van maximum 8 uur per jaar slagschaduw niet wordt overschreden wat hun woningen betreft. Ze lichten immers toe dat de woning van de eerste verzoekende partij binnen de ISO-slagschaduwcontour van 8 uur per jaar ligt en voor het overige wordt louter algemeen gesteld dat ook de woning van de tweede verzoekende partij door de ISO-slagschaduwcontouren doorkruist wordt.

Voor wat betreft deze nadelen die uit de exploitatie zelf voortvloeien, merkt de Raad ten overvloede nog op dat de verzoekende partijen volledig abstractie lijken te maken van de bijzondere voorwaarden die de bestreden beslissing oplegt om deze nadelen te voorkomen dan wel in te perken tot een aanvaardbaar niveau. De ingeroepen nadelige gevolgen lijken dan ook niet zozeer voort te vloeien uit de normale tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing op zich, maar wel uit de hypothese dat de bestreden beslissing (lees: exploitatie van de windturbines) in strijd met de voorwaarden zal worden uitgevoerd.

4.3

De aangevoerde nadelige gevolgen kunnen dan ook niet in aanmerking worden genomen om enige hoogdringendheid te ondersteunen.

5.

De verzoekende partijen tonen daarenboven op geen enkele wijze aan, noch maken ze dit aannemelijk, dat de afhandeling van de vernietigingsprocedure te laat zal komen om de verwezenlijking van de aangevoerde nadelen te voorkomen.

De loutere stelling dat de werken op korte termijn kunnen starten en in een korte tijdspanne kunnen uitgevoerd worden en de verwijzing naar de doorlooptijd in vernietigingsdossiers voor de Raad, volstaat op zich niet om de hoogdringendheid te ondersteunen, noch als verantwoording om op dit ogenblik de schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing te bevelen.

De verzoekende partijen beweren dat de tussenkomende partij “zeer spoedig de werken zou willen aanvatten”, zonder evenwel een bewijs of een begin van bewijs van deze bewering voor te leggen. Waar de verzoekende partijen zelfs niet aantonen dat ze bij de tussenkomende partij geïnformeerd hebben naar haar intenties, stelt de Raad vast dat de tussenkomende partij onmiddellijk tot uitvoering te zullen overgaan, gelet op de grote risico's van het uitvoeren van een preciaire vergunning, en de zware financiële- en tijdsverliezen in geval van een gebeurlijke vernietiging. Er is aldus geen enkel gegeven dat enigszins wijst op een start van de werken alvorens de vernietigingsprocedure zou zijn afgerond, doch het betreft hoogstens een louter aanvoelen of vrees van de verzoekende partijen.

In dat licht wenst de Raad ook bijkomend te wijzen op de volgende vergunningsvoorwaarden:

“ ....

7. De bouwwerken worden uitgevoerd buiten het broedseizoen

8. De voorbereidende bouwfase wordt uitgevoerd tijdens de winter

....”

Noch in het verzoekschrift (van 3 maart 2019), noch op de zitting van 27 mei 2019 wordt door de verzoekende partijen verklaard dat er reeds een aanvang werd genomen met de voorbereidende werkzaamheden. De verklaring van de tussenkomen partij dat de (voorbereidende) werkzaamheden nog niet werden aangevat, wordt ter zitting niet betwist. De tussenkomen partij wijst erop dat een concrete planning nog niet werd opgemaakt.

Het voorgaande noopt tot de conclusie dat de aanvang van de voorbereidende werkzaamheden (en dus van de uitvoering van de vergunning) nog minstens uitgesteld is tot de winter van 2019, en dat de bouwwerkzaamheden bovendien zullen moeten onderbroken worden gedurende het broedseizoen. Gelet op het voorgaande en op de verklaring van de tussenkomen partij dat het een jaar duurt alvorens de windturbines gebouwd én operationeel zijn, maken de verzoekende partijen geenszins aannemelijk dat de door hen aangevoerde nadelen, en in het bijzonder deze gekoppeld aan de exploitatie (geluids- en slagschaduwhinder) – nog los van het onvoldoende concrete karakter ervan - zich op relatief korte termijn dan wel hangende de vernietigingsprocedure zullen realiseren.

6.

De op de verzoekende partijen rustende bewijslast vereist dat ze concreet en met voldoende aannemelijk en precieze gegevens, in het licht van de door hen gevreesde nadelige gevolgen van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing, aantonen dat de afhandeling van de vernietigingsprocedure te laat dreigt te komen om de verwezenlijking van de ingeroepen nadelen te voorkomen. Uit het voorgaande blijkt dat de verzoekende partijen hierin niet zijn geslaagd.

Er is dan ook niet voldaan aan de in artikel 40, §1, 1° DBRC-decreet gestelde voorwaarde dat een bestreden vergunningsbeslissing alleen geschorst kan worden wanneer er hoogdringendheid wordt aangetoond. Deze vaststelling volstaat om de vordering af te wijzen.

B. Ernstige middelen

Aangezien de Raad in het vorige onderdeel heeft vastgesteld dat de verzoekende partijen de hoogdringendheid niet aantonen, is een onderzoek naar de ernst van de middelen niet aan de orde.

BESLISSING VAN DE RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

1. De Raad verwerpt de vordering tot schorsing.
2. De uitspraak over de kosten wordt uitgesteld tot de beslissing over de vordering tot vernietiging.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel in openbare zitting van 11 juni 2019 door de tweede kamer.

De toegevoegd griffier,

De voorzitter van de tweede kamer,

Margot DEPRAETERE

Hilde LIEVENS